

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2017-11-02
Stockholm

Mål nr
P 3452-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-03-22 i mål nr P 1091-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Svenska Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB, 556665-4090
Box 17033
104 62 Stockholm

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Norrtälje kommun
Box 808
761 28 Norrtälje

2. MN

3. CT

4. TT

Samma adress som 3

SAKEN

Bygglov för återvinningsstation på fastigheten X i Norrtälje kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1365574

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Svenska Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska fastställa Bygg- och miljönämndens i Norrtälje kommun (nämnden) beslut att ge bygglov för nybyggnad av återvinningsstation.

MN, CT och **TT** har motsatt sig ändring.

Nämnden har medgett FTIs yrkande om ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

FTI har anfört i huvudsak följande:

Utan en återvinningsstation på platsen kommer varken boende i området eller tillresta till båthamnen att ha någon möjlighet till avfallshantering gällande förpackningar och tidningar. Återvinningsstationen är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt. För tillfället är detta den enda återvinningsstationen på Blidö och någon återetablering vid ICA Blidö är inte aktuell. Kommunen är mycket mån om att kunna erbjuda de boende på Blidö samt övriga skärgårdsbor som passerar hamnen en möjlighet att källsortera förpackningar och tidningar. Innan återvinningsstationen vid ICA Blidö togs bort diskuterades och utvärderades alternativa platser. Den nu aktuella var den plats som uppfyllde de krav som ställs avseende tillgänglighet m.m. för lämnare av material och hämtningsfordon. Närmaste återvinningsstation finns i Norrtälje.

Avståndet mellan behållarna och närmaste hus är ca 100 meter. På detta avstånd visar utförda mätningar att ljudnivån vid lämnande av glasförpackningar understiger 55 dBA.

MN har anfört i huvudsak följande: Uppförande av en återvinningsstation på platsen utgör en väsentlig avvikelse från detaljplanen. Åtgärden är varken förenlig med

detaljplanens syfte eller av begränsad omfattning. En återvinningsstation för tidningar och förpackningar finns redan mindre än två kilometer bort. Återvinningsstationen är inte nödvändig för båthamnen. Båthamnen är till för fastighetsägare på öarna utanför Blidö och det finns endast ett fåtal båtplatser där allmänheten kan lägga till. Det är därför fel att anta att det är fråga om tillresta till båthamnen. En återvinningsstation för med sig ökad trafik samt störande ljud och nedskräpning. Det är oklart om stationen enbart ska ta emot tidningar och förpackningar eller om även glas ska kunna lämnas.

CT och **TT** har anfört i huvudsak följande: Hamnen har redan ett sophus där man kan lägga hushållsavfall, glas, metall och batterier. Anledningen till att återvinningsstationen uppförts på nu aktuell plats är att återvinningsstationen vid ICA Blidö har stängts. Placeringen medför störningar i form av ökad trafik, buller och genomträngande ljud när glas krossas i metallbehållaren. Avståndet mellan deras fastighet och containrarna är 48 meter. Placeringen avviker från vad som anges i detaljplanen.

Nämnden har anfört i huvudsak följande: Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad av Bromskärs hamn, dels med en yrkesdel, dels med en hamn för småbåtar. Denna ska utgöra en replipunkt för skärgården. För att kunna nyttja denna möjlighet fullt ut är även andra funktioner nödvändiga, bl.a. parkeringsplatser, sjöbodar och övriga hamnbyggnader. Dessa funktioner finns omhändertagna i planen. En annan viktig funktion saknas i planbestämmelserna, nämligen möjligheten att på ett miljöriktigt sätt ta om hand det avfall som uppstår vid nyttjande av fritidsbåtar. För att uppfylla Regeringens mål om ett hav i balans samt en levande kust och skärgård och en giftfri miljö bedömer nämnden att en nödvändig funktion för områdets användning är möjligheten att bli av med hushållsavfallet som uppkommer på båtarna på ett miljöriktigt sätt. I de fall denna funktion saknas, ökar risken att avfallet istället sprids på ett okontrollerat sätt i naturen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL*Allmänna utgångspunkter för prövningen*

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att ge sökt bygglov för en återvinningsstation.

En första förutsättning för att bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan är att åtgärden inte strider mot planen. I gällande detaljplan pekats platsen för uppförande ut som kvartersmark med avsedd användning som parkering. Uppförande av en återvinningsstation på platsen är alltså inte förenligt med den i planen angivna markanvändningen. Mark- och miljööverdomstolen har därmed att ta ställning till om avvikelsen kan godtas enligt 9 kap. 31 b § eller 31 c § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Kan avvikelsen godtas enligt 9 kap. 31 b § PBL?

Enligt 9 kap. 31 b § PBL får bygglov ges för en åtgärd som avviker från detaljplan om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte och (1) avvikelsen är liten, eller (2) åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer inledningsvis att uppförandet av en återvinningsstation inte kan anses utgöra ett sådant allmännyttigt ändamål som enligt 9 kap. 31 b § 1 PBL kan godtas som en liten avvikelse. Detta även fast marken avses användas för ett i planen icke avsett ändamål (jfr den bedömning som gjordes i Mark- och miljööverdomstolens dom den 18 maj 2015 i mål nr P 7611-14 och i RÅ 2002 ref. 63). Frågan är därmed om avvikelsen kan godtas enligt 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Av förarbetena framgår att syftet med införandet av 9 kap. 31 b § 2 PBL var att möjliggöra sådana avvikelser som är nödvändiga för att kunna tillgodose behov som inte förutsågs när detaljplanen utformades, förutsatt att behoven framstår som angelägna utifrån allmän synpunkt. Typiskt sett ska det vara fråga om avvikelser som

är nödvändiga för att kompensera för ofullständigheter och andra brister i detaljplanen. Som exempel nämns sådana ändringar som behövs för att tillgodose myndighetskrav avseende bl.a. sopsortering. Med avseende på annan markanvändning anges att detta endast undantagsvis bör kunna godtas under genomförandetiden. Som exempel nämns att ett bullerplank behöver placeras på parkmark för att planerade bostäder ska kunna skyddas från buller från trafiken på en närliggande väg (se prop. 2013/14:126 s. 180).

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i Länsstyrelsen i Stockholms läns bedömning att nu aktuell avvikelse är förenlig med detaljplanens syfte samt att åtgärden är av begränsad omfattning. När det gäller frågan om åtgärden även är nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt, får det i och för sig anses utgöra ett allmänt intresse att det i anslutning till en båthamn finns tillgång till en återvinningsstation. Detta särskilt med hänsyn till vad nämnden anfört om vikten av ett hav i balans, en levande kust och skärgård samt en giftfri miljö. Enligt Mark- och miljööverdomstolen är detta dock inte tillräckligt för att åtgärden ska anses vara nödvändig i den mening som avses i 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Av planbeskrivningen framgår att behovet av såväl sophantering som källsortering förutsågs när detaljplanen utformades. Under avsnittet ”Teknisk försörjning” anges bl.a. att källsortering ska tillgodoses i bebyggelsen, och den omständigheten att någon särskild bestämmelse om detta inte införts på plankartan medför inte att planen i detta avseende är bristfällig. Av vad FTI anfört framgår även att den aktuella platsen valts främst för att den är lämplig, samt att återvinningsstationen inte enbart ska tillgodose planområdets och båthamnens behov utan även övriga boende på Blidö. Det har inte framkommit att det finns något krav på att det inom en båthamn av nu aktuell storlek ska finnas tillgång till en återvinningsstation av den omfattning som det nu är fråga om. Med hänsyn härtill, samt med beaktande av vad som i förarbetena anges om att bestämmelsen endast i undantagsfall bör kunna användas när det är fråga om annan markanvändning under genomförandetiden, bedömer Mark- och miljööverdomstolen att avvikelsen inte kan godtas enligt 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Kan avvikelserna godtas enligt 9 kap. 31 c § PBL?

Mark- och miljööverdomstolen bedömer i och för sig att åtgärden tillgodoser ett allmänt intresse i den mening som avses i 9 kap. 31 c § 1 PBL. För att bestämmelsen ska vara tillämplig förutsätts dock att genomförandetiden för detaljplanen har gått ut. Genomförandetiden för den aktuella detaljplanen är femton år och löper fram till den 20 september 2026. Genomförandetiden har alltså inte gått ut ännu och 9 kap. 31 c § PBL är därför inte tillämplig i detta fall. Någon annan förutsättning att godta avvikelserna enligt PBL finns inte och överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Per Sundberg, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander (skiljaktig), hovrättsassessorn Erika Löwhagen, referent, och tf. hovrättsassessorn Josefin Holmgren.

Föredragande har varit Caroline Appelberg.

Skiljaktig mening, se nästa sida

Skiljaktig mening

Tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander är skiljaktig på sätt som framgår av följande yttrande.

Jag delar majoritetens bedömning att avvikelserna inte kan godtas enligt 9 kap. 31 c § PBL eller 9 kap. 31 b § 1 PBL. När det gäller frågan om avvikelserna kan godtas enligt 9 kap. 31 b § 2 PBL gör jag följande bedömning.

Den nu aktuella avvikelserna är förenlig med detaljplanens syfte och åtgärden är av begränsad omfattning. I förarbetena ges begränsad vägledning för vad som krävs för att en åtgärd ska anses vara nödvändig i den mening som avses i 9 kap. 31 b § 2 PBL. I detta fall framgår det av planbeskrivningen att syftet med detaljplanen var att utvidga den befintliga hamnen i Bromskär samt att hamnen ska fungera både som hamn för skärgårdstrafik och som hamn för fritidsbåtar. För att begränsa risken för att avfall dumpas i hav och natur är det ur allmän synpunkt angeläget att det i anslutning till en båthamn av nu aktuell storlek finns tillgång till en återvinningsstation. Av planbeskrivningen framgår att behovet av såväl sophantering som källsortering förutsågs när detaljplanen utformades och under avsnittet ”Teknisk försörjning” anges bl.a. att källsortering ska tillgodoses i bebyggelsen. Någon bestämmelse om detta har dock inte införts i detaljplanen vilket får anses utgöra en sådan brist som avses i förarbetena. Med hänsyn härtill, samt med beaktande av att den tidigare återvinningsstationen på Blidö har stängts, får åtgärden anses vara nödvändig i den mening som avses i 9 kap. 31 b § 2 PBL. Bygglov kan därmed ges trots att uppförandet avviker från detaljplanen.

När det gäller övriga invändningar bedömer jag att vad som anförts om bl.a. ökad trafik och buller inte utgör sådana betydande olägenheter som medför att bygglov inte kan ges enligt 2 kap. 9 § PBL. Inte heller i övrigt har framkommit att det finns något hinder mot att bygglov ges. Min bedömning är därför att mark- och miljödomstolens dom ska ändras och nämndens beslut att ge bygglov fastställas.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-03-22
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 1091-17

KLAGANDE

FTI AB
Box 17033
104 62 Stockholm

MOTPARTER

1. Bygg- och miljönämnden i Norrtälje kommun
Box 808
761 28 Norrtälje

2. CT

3. TT

4. MN

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2017-02-16 i ärende nr 403-38306-2016, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för återvinningsstation på fastigheten Norrtälje X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 492136

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Norrtälje kommun (nämnden) beslutade den 22 september 2016 att bevilja FTI AB (bolaget) bygglov för uppförande av en återvinningsstation på fastigheten X i Norrtälje kommun. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 16 februari 2017 upphävde nämndens beslut.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen ska fastställa nämndens beslut om bygglov. Bolaget har till stöd för sin talan anfört att återvinningsstationen på parkeringsytan bör ses som en liten avvikelse.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen delar den bedömning som länsstyrelsen har gjort. Vad bolaget har anfört hos domstolen medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 12 april 2017. Prövningstillstånd krävs.

Ylva Osvald

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Ylva Osvald och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Benjamin Rönne-Petersen.